

EL LLAC DEL CIGNE

UNA LLEGENDA
DE GUTSULSCHINA
(UN TERRITORI D'UCRAÏNA
A PROP DELS CARPATS)

17

Font:
*Viktoriya
Tytarenko*
*És d'Ucraïna i viu
a Palau-solità i
Plegamans.*

Prop d'una vila anomenada Lyucha hi ha una muntanya que es diu Palyta. Al capdamunt d'aquesta muntanya hi ha un llac molt petit però profund: el llac del Cigne. Encara avui, les persones grans de la zona expliquen quin és l'origen del seu nom.

Fa molts i molts anys, al peu de la muntanya de Palyta hi havia una casa molt petita on vivien un home vidu amb la seva filla Marichka, una jove preciosa. Vivien tranquils, vigilants la muntanya i una mica allunyats del poble. Quan els tàrtars van arribar a Lyucha, van destruir-ho tot i van matar molta gent. Després van avançar cap a la muntanya amb la intenció de travessar-la i anar cap a l'altra banda per seguir conquerint terres. Quan van arribar al peu de la muntanya van veure la casa on vivien la Marichka i el seu pare i s'hi van apropar. En aquell mateix moment la noia sortia de casa.

Els tàrtars la van raptar i la van obligar a ensenyar-los el camí cap a l'altra vall. Ella no parava de plorar i els va demanar que si no la deixaven anar no els ajudaria a aconseguir el que volien. Ara bé, els tàrtars li van dir que si no els ajudava matarien el seu pare i cremarien la casa. Quan va sentir que farien mal al seu pare, la Marichka va cedir i va començar a pujar muntanya amunt per ensenyar-los el camí. Ella coneixia molt bé aquest camí, que a través del bosc arribava a altres pobles. Després de caminar una estona van arribar a dalt de la muntanya i van començar a travessar el llac, que en aquell moment encara no tenia nom.

Com que era hivern, el llac estava gelat i només la Marichka sabia que caminaven sobre d'aigües gelades. Quan van ser al bell mig del llac, va dir que estava molt cansada, que tenia molt de fred i que necessitava una mica d'escalfor per poder continuar el viatge. Els tàrtars també estaven cansats i van decidir fer foc perquè la Marichka entrés en calor. Van encendre una gran foguera i el gel va començar a desfer-se sota seu. Es va fondre tan de pressa que no van tenir temps de fugir i tots es van enfonsar dins del llac, fins i tot la Marichka.

El pare, que quan va saber què havia passat va sortir darrere la seva filla per salvar-la, va veure aquell immens forat al gel i es va adonar de la catàstrofe: la Marichka havia mort, però amb

el seu sacrifici havia salvat de la destrucció tàrtara les vides dels habitants de moltes viles de la regió.

L'home va plorar molt i finalment va tornar cap a casa molt trist; des d'aquell dia no va deixar de pensar en la seva filla. Quan va arribar la primavera, un dia era a prop del llac, plorant, i de sobte va veure com de dins l'aigua en sortia un cigne de color blanc. Era l'ànima de la Marichka, que sortia de les profunditats del llac. El pare no va poder deixar de mirar-lo fins que es va convertir en pedra. I des d'aquell moment, a la muntanya de Palyta, al llac del Cigne, hi ha una escultura amb la forma d'aquest ocell preciós que ens recorda el gest heroic de la Marichka.

ЛЕБЕДИНЕ ОЗЕРО

Легенда Гуцульщини

В селі Люча є гора Палита. На ній невелике, але дуже глибоке озеро, яке називають Лебединим. Старі люди розказують, чому воно дістало таку назву. Було то дуже давно. Під горою Палита стояла невелика хата, в якій жив чоловік-удовець з дочкою Марічкою. Одного разу в село ввійшли татари, різали, вбивали, грабували людей. Упоравшись у Лючі, надвечір задумали татари перейти ліс на Палиті і піти на інші села. І коли підійшли під гору, побачили хату чоловіка, про якого у нас ішла мова. На своє лихо з хати вийшла Марічка. Вона була дуже гарна.

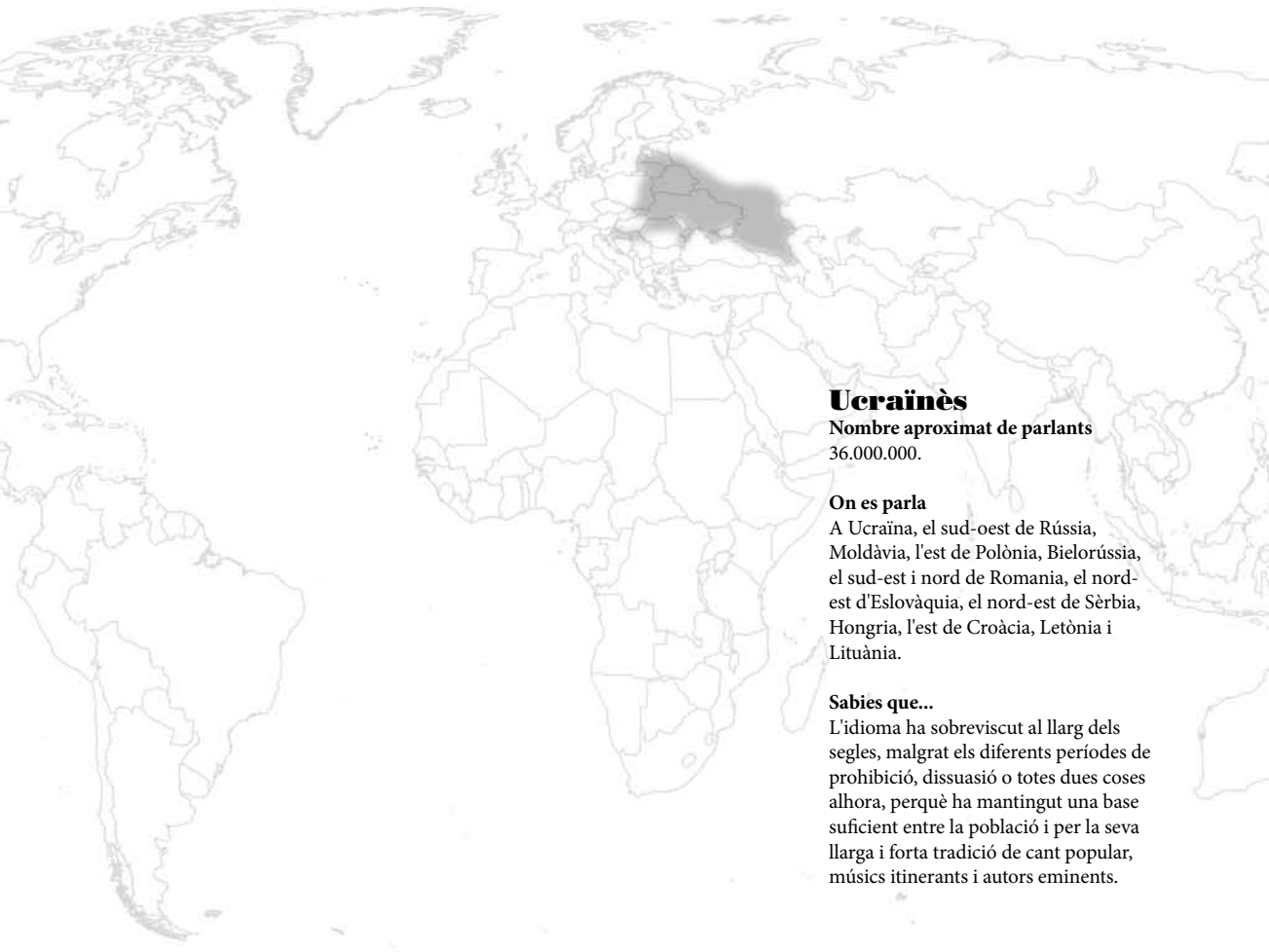
Татари сказали, щоб вона збиралася і йшла з ними. Буде їм за проводиря. Вона плакала, просилася, але це не допомогло. Вони стали погрожувати, що тата вб'ють, хату спалять, а її заберуть силою. Щоб врятувати батька, Марічка пішла з татарами, була проводирем у них.

Вона добре знала ліс на горі Палита і дорогу в сусідні села. Привела татарів до озера (воно тоді ніякої назви не мало). Це було зимою, озеро замерзло. Марічка сказала, що хоче відпочити і трохи погрітися коло вогню, посидіти в лісі. Татари послухали її, розпалили багаття, бо їм самі хотіли погрітися. Вони не знали, що під ними озеро, бо на льоду був сніг. Розклали великий вогонь, лід провалився, всі пішли на дно, і Марічка з ними.

Батько пішов слідом за татарами. Коли прийшов на озеро, зрозумів, що сталося, бо далі на снігу ніяких слідів не було.

Марічка врятувала багато сіл від диких татарів, а сама загинула.

Батько тужив, плакав, кликав Марічку. Одного весняного дня стояв він коло озера і плакав. І раптом побачив, що з глибини озера виплила біла лебідка. Це була душа Марічки. Батько вже нікуди не йшов від озера, а стояв і дивився на ту лебідку. І так він там і закам'янів, перетворився на камінь. І дотепер стоїть той камінь коло Лебединого озера на горі Палита.

Українськ

Nombre aproximat de parlants
36.000.000.

On es parla

A Ucraïna, el sud-oest de Rússia, Moldàvia, l'est de Polònia, Bielorrússia, el sud-est i nord de Romania, el nord-est d'Eslovàquia, el nord-est de Sèrbia, Hongria, l'est de Croàcia, Letònia i Lituània.

Sabies que...

L'idioma ha sobreviscut al llarg dels segles, malgrat els diferents períodes de prohibició, dissuasió o totes dues coses alhora, perquè ha mantingut una base suficient entre la població i per la seva llarga i forta tradició de cant popular, músics itinerants i autors eminents.